

**Antimikrobiyal
direnc görünmezdir.**

Görünür olan hastalardır!

18 – 24 Kasım Antimikrobiyal Direnc Farkındalık Haftası Toplumu Bilgilendirme Notu

Antimikrobiyal Direnc Nedir ve Neden Önemlidir?

- ☞ Antimikrobiyal direnc, bakterilerin bir veya birden fazla antimikrobiyal ilaç türüne karşı koyabilme yeteneğidir. İnsanlar ve hayvanlar doğrudan antimikrobiyallere direnc geliştirmez; ancak taşıdıkları bakteriler bu direnc mekanizmasını kazanabilir.
- ☞ Antimikrobiyaller (özellikle antibiyotikler), enfeksiyonların tedavisi veya önlenmesi amacıyla reçete edilir. Ancak gereksiz antibiyotik kullanımı, bakterilerin direnc geliştirmesine yol açarak antimikrobiyal direncin yaygınlaşmasına katkıda bulunur.
- ☞ Çoklu ilaç direnci olarak bilinen ve birden fazla antibiyotiğe dirençli olan yeni bakterilerin ortaya çıkması, durumu daha da karmaşık hale getirmektedir.
- ☞ Özellikle hastanelerde, son çare olarak kullanılan antimikrobiyallere dirençli bakterilerin yaygınlaşması, tedavi seçeneklerini ciddi biçimde kısıtlamaktadır. Bu bakteriler zamanla mevcut tüm antimikrobiyal ilaçlara karşı dirençli hale gelebilir.
- ☞ Etkili antibiyotiklerin olmadığı bir durumda, "antibiyotik öncesi çağ" olarak adlandırılan bir döneme geri dönme riskiyle karşı karşıya kalabiliriz. Bu durumda organ nakilleri, kanser tedavileri, yoğun bakım uygulamaları gibi modern tıbbi müdahaleler

neredeysi imkânsız hale gelirken, daha önce önlenebilir olan bakteriyel hastalıklar yeniden yaygınlaşır.

"Antimikrobiyal Direnç Görünmezdir; Görünür Olan Hastalardır!"

☞ Antimikrobiyal direnci azaltmanın en önemli adımlarından biri, hem insanlarda hem de hayvanlarda antibiyotiklerin doğru ve bilinçli kullanımına yönelik farkındalık oluşturmaktır.

☞ Bu yılın teması olan "Antimikrobiyal direnç görünmezdir; görünür olan hastalardır!", antimikrobiyal direncin bireylerin hayatı üzerindeki etkisini vurgularken, hastaları bu tartışmaların merkezine yerleştirmeyi amaçlamaktadır.

Önemli Gerçekler

☞ Avrupa Birliği'nde her yıl 35.000'den fazla kişi, antimikrobiyal dirençli enfeksiyonlar nedeniyle yaşamını yitirmektedir. Bu sayı, grip, tüberküloz ve HIV/AIDS'in toplam ölüm oranlarına eşdeğerdir.

☞ Avrupa Birliği ve Avrupa Ekonomik Alanı sınırları içinde, her yıl 4,3 milyon hasta hastanede kaldıkları süre boyunca en az bir sağlık hizmetiyle ilişkili enfeksiyona yakalanmaktadır. Bu enfeksiyonların önemli bir kısmı antimikrobiyal direnç taşımaktadır.

☞ Avrupa Birliği ve Avrupa Ekonomik Alanı'ndaki hastanelerde herhangi bir günde yaklaşık 14 hastadan 1'i (%7) en az bir sağlık hizmetiyle ilişkili enfeksiyona yakalanmaktadır.

☞ Sağlık hizmetiyle ilişkili enfeksiyonlarda tespit edilen her üç mikroorganizmanın bir tanesi, önemli antibiyotiklere dirençlidir. Bu durum, enfekte hastaların tedavisinde sınırlı seçeneklere yol açmaktadır.

Enfeksiyon Önleme ve Kontrol: Neler Yapılabilir?

☞ Sağlık kuruluşlarında enfeksiyon önleme ve kontrol uygulamaları, el hijyeni gibi temel adımlarla başlamalıdır.

☞ Çoklu ilaç dirençli bakterilerin neden olduğu sağlık hizmetiyle ilişkili enfeksiyonların yarısı, etkili enfeksiyon kontrol önlemleri ile önlenebilir.

☞ Yatak başında alkol bazlı el antiseptiklerinin bulundurulması gibi basit önlemler, enfeksiyonların yayılmasını engelleyebilir.

☞ 100 hastane yatağına bir enfeksiyon kontrol hemşiresi düşecek şekilde personel planlaması yapılmalıdır.

☞ Tek kişilik izolasyon odalarının yeterli sayıda bulunması, çoklu ilaç dirençli bakterilerle enfekte hastaların izole edilmesini sağlayabilir. Bu nokta, hastane tasarımı sırasında dikkate alınmalıdır.

☞ Toplum düzeyinde el hijyeni, aşılama, solunum görgü kuralları ve fiziksel mesafe gibi önlemlerle enfeksiyonlar önlenir. Bu, antibiyotiklere olan ihtiyacın azalmasına da katkıda bulunabilir.

Antibiyotiklerin Bilinçli Kullanımı

☞ Geniş spektrumlu antibiyotiklerin kullanımının sınırlandırılması ve cerrahi müdahaleler sonrası gereksiz antibiyotik tedavisinin azaltılması gibi önlemler, antibiyotiklerin bilinçli kullanımına katkı sağlayabilir.

☞ Toplumda kullanılan antibiyotiklerin yaklaşık %90'ı ayakta tedavi ortamında tüketilmektedir. Gereksiz antibiyotik kullanımı, bakterilerin direnç geliştirme olasılığını artırmaktadır.

☞ Antibiyotikler, COVID-19, grip veya soğuk algınlığı gibi viral enfeksiyonlara karşı etkili değildir. Sadece bakteriyel enfeksiyonların tedavisinde kullanılmalıdır.

☞ Antibiyotikler ağrı kesiciler gibi çalışmaz; baş ağrısı, kas ağrıları ya da ateşi azaltmaz. Yanlış kullanımı, ishal, mide bulantısı veya cilt döküntüsü gibi yan etkilere neden olabilir.

☞ Hekim tarafından önerildiyse, antibiyotikler belirtilen dozda, doğru aralıklarla ve tam tedavi süresince kullanılmalıdır.

Antimikrobiyal Direnci Kontrol Altına Almak İçin Ortak Sorumluluk

☞ Hepimiz antimikrobiyallerin doğru kullanımı konusunda sorumluluk sahibiyiz.

☞ Sağlık çalışanları antibiyotiklerin reçetelendirilmesi (hekim ve veterinerler), dağıtılması (eczacılar) ve uygulanmasında (hemşireler) kritik bir role sahiptir.

☞ Politikacılar antimikrobiyallerin sorumlu kullanımını teşvik eden yasal ve düzenleyici çerçeveleri oluşturmalarıdır.

☞ Antimikrobiyallerin bugünkü ve gelecekteki etkisini korumak, bireyler, sağlık çalışanları ve politikacılar olarak hepimizin ortak sorumluluğudur.

Kaynak:

<https://www.ecdc.europa.eu/en/news-events/reducing-antimicrobial-resistance-accelerated-efforts-are-needed-meet-eu-targets>

<https://www.who.int/campaigns/world-amr-awareness-week/2024>